

Karin

Haar geur was het eerste dat indruk op mij maakte, en het is ook wat mij het langst is bijgebleven.

Zestien jaar was Karin. Honingblond halflang haar, heldblauwe ogen, een ivoorkleurige huid en een bloemige Dior. In mijn herinnering was Karin het kind-zijn op zestienjarige leeftijd allang voorbij.

We werkten samen bij een bank. Mijn eerste echte baan, gekregen via mijn vader, en Karin was een reden om het vol te houden. Zo'n jong, mooi meisje 'op de afdeling' trok alle aandacht naar zich toe.

Vrouwen transformeerden in haar nabijheid in ontfermende moeders, mannen in vrijpostige hengsten.

Dat wat tegenwoordig 'seksuele intimidatie' wordt genoemd, was vroeger een geaccepteerde vorm van kantoortaal tussen man-en-vrouwje. Maar Karin was Karin. Ze zag eruit als een engel en kon schelden als een bootwerker. Ook in deze tijd zou zij geen bescherming door middel van een protocol of beleidsplan nodig hebben gehad.

Ik was negentien, best knap om te zien, type 'mooie jongen', en diep onder de indruk van haar. Het was redelijk voorspelbaar dat zij en ik een stelletje werden. Twee frisse, bontgekleurde schepselen binnen de saaie kudde schapen van het bankgebouw. En samen zagen we er fantastisch uit.

Veel moeite om haar te veroveren hoefde ik niet te doen. Het begon voorzichtig, maar toen de verkering vorderde nam haar verliefdheid toe. Of misschien was het de geborgenheid die ervoor zorgde dat ze erg gehecht aan mij raakte, dat kan natuurlijk ook.

Voor mij, jongeman aan het begin van de volwassenheid,

zag het proces er anders uit. Ik hield al snel écht van haar, en dat was ook niet zo gek. Karin was nu eenmaal een geweldig leuke meid. Ze was loyaal, beleefd en slim. Als het moest was ze assertief en koppig.

Sportief was ze ook. Net als ik vond ze het geweldig om te zeilen. Op het water zag ze er trouwens nog aantrekkelijker uit. Met die blonde haren, dat perfecte gezicht en het lange, slanke lijf was Karin superknop. Ik was bijna verslaafd aan haar, en misschien ook wel behoorlijk hebzuchtig. Ik wilde haar in mijn leven houden dus leek een huwelijk een logische stap.

Nog voor haar eenentwintigste verjaardag begonnen we aan het grote-mensenleven. Piepjong en onervaren trouwden we, om voor altijd bij elkaar te blijven. En eerlijk is eerlijk, het had een langdurig huwelijk kunnen worden.

De voortschrijdende tijd maakte ons volwassen en we speelden het klaar samen op te blijven trekken. Karin was ambitieus en streberig, wel wat onzeker. Ik was al net zo ambitieus, maar van onzekerheid had ik helemaal geen last. Ik zorgde ervoor dat ik gezien werd.

Mijn carrière bij de bank was kort en slaapverwekkend. Mijn belangrijkste ambitie was ‘rijk worden’. “Hier schiet dat niet op”, dacht ik, toen ik uitrekende hoeveel mijn chef verdiende en hoe lang hij daarover had gedaan.

In mijn jonge jaren waren bankiers niet de cowboys van nu. Bankiers waren suffe boekhouders met gebreide spencers en een postelastiek om hun broodtrommels. In hun vrije tijd verzamelden ze reclamepennen en in het geniep lazen ze het weekblad De Lach. De Canon rekenmachine mét telrol was hun beste vriend.

Ik werkte bij de afdeling Obligaties. Op zichzelf was het

natuurlijk een interessant fenomeen, vooral als je alles wilt weten over de achtergrond en de psyche van mannen en vrouwen.

Een obligatie is een waardepapier. Vergelijk het met zegeltjes-sparen bij de supermarkt, maar dan groter. Vooral spaarzame of juist gokbeluste vrouwen vonden in de coupon-tombola optimale mentale bevrediging.

Dankzij deze gretige moeders en oma’s woont er trouwens vandaag de dag verrassend veel nageslacht in leuke rietgedekte villaatjes.

De huisvrouwen met de handtasjes en de couponnetjes; ik vond ze oneindig veel leuker dan de getallen en de cijfers. Ik flirtte, knipoogde, gaf complimentjes over hun kapsel en knipte ondertussen de coupons.

De dames vonden zo’n charmante bankmedewerker allemaal spannend, en misschien hielden ze er stiekem een stoute gedachte aan over, maar er bleef een balie tussen de klant en mij. Met mijn charme harkte ik niet meer omzet binnen, laat staan meer salaris. Bovendien vond ik mezelf best creatief en creativiteit werd binnen de bank niet gewaardeerd.

Gelukkig vond een oud-collega van de bank dat ook. Hij loodste mij binnen bij vliegtuighouwer Fokker, waar ik mocht nadenken over het ontwerpen van VIP-interieurs. De verlossing uit het onvriendelijke bankgebouw kwam als door God geroepen, en Fokker was een dikke meevaller.

Al mijn hele leven was ik bezeten van vliegtuigen. Piloot kon ik niet worden omdat ik een bril droeg, en in de laatste ronde om toegelaten te worden op de School voor Luchtverkeersleiders sneuvelde ik op mijn motivatie.

“Waarom ik luchtverkeersleider wil worden? Huh, nou ja, het verdient zo lekker.”

We dachten werkelijk dat de wereld op ons lag te wachten, Karin en ik, en we waren klaar om die te veroveren. Ieder in onze eigen discipline, maar toch en vooral met z'n tweeën.

De knappe Karin – inmiddels midden twintig – verliet de bank ongeveer een jaar na mij. Ze werd als een magneet aangetrokken door de wereld van de mode, make-up en sieraden en vond een baan als inkoopster bij het cosmeticamerk Revlon.

Die wereld paste haar als een op maat gemaakte handschoen, moet ik zeggen. Ze werd zekerder van zichzelf en voelde zich daar als een vis in een grote, warme oceaan. Ik zag haar groeien, en dat was leuk om te zien. Ik hield oprecht van haar, er was geen enkele dreiging.

Achterin de twintig was Karin toen ze besloot voor zichzelf te beginnen in de wereld van de cosmetica. Niet op eigen houtje, overigens. Ze betrok mij bij elke stap en ieder besluit.

Haar activiteiten waren ook de mijne, vond ze. “We doen dit samen” zei ze me vaak. “Hier gaan we groot mee worden”. Ik wilde wel groot worden, maar niet daarmee.

Ik werkte inmiddels bij Young & Rubicam, een groot reclamebureau waar ik de plaatjes inkleurde en mijzelf dus heel belangrijk vond.

In de wereld van de *advertising* was geen plaats voor boys. Alleen echte mannen vonden daar hun draai. En met echte mannen bedoel ik niet ‘mannen van de gestampte pot’. Nee, de reclamewereld bestond in de *seventies* uit kettingrokkende en wodka drinkende rokkenjagers met zonder uitzondering mooie vriendinnen en nog mooiere maîtresses. En ze hadden meubelen van prijswinnende ontwerpers.

De benedenverdieping van ons huis was intussen onbewoonbaar geworden. Dozen met producten stonden uitgesteld

op onze Rolf Benz design-sofa en Osvaldo Borsani eetkamerstoelen, en onder de Artifort salontafel ratelde de telex.

Ondanks mijn ergernis daarover was er voor mij geen andere vrouw dan Karin. Ze was mijn maatje en mijn soulmate.

Mijn positie als brave echtgenoot was redelijk uniek in de reclamewereld. Ik had geen behoefte aan ‘spelen met vuur’, en ik was er ook niet mee vertrouwd.

Mijn reclamecollega’s wel, dat waren stuk voor stuk ervaren vreemdgangers. Zij speelden het spel met list, bedrog en veinzerij. Slachtoffers waren er aan alle kanten. De ‘vaste’ vrouw of vriendin was ofwel in onwetendheid, ofwel diep ongelukkig en zwaar aan de drank, ofwel een combinatie van dit alles.

De minnares was doorgaans eveneens de pineut. Lang niet alle bijvrouwen waren op de hoogte van de huwelijkse staat van hun *husband-to-be*. Want natuurlijk mikten alle maîtresses op een langdurige relatie met *mr. Right*.

De vreemdganger zelf genoot steeds maar kort van de klucht. Meestal is een driehoeksrelatie niet alleen een bron van ellende, maar ook iets dat veel weg heeft van een scenario van John Lantings Theater van de Lach.

Vrouw komt binnen via de voordeur, minnares verstopt zich in het keukenkastje. Het rondslingerende kanten slipje verdwijnt in de haast onder de bank, wordt glad vergeten, vervolgens gevonden door de Duitse Dog en vormalen tot onherkenbaar vodje dat goddank niemand thuis kan brengen. *Saved by the dog*. Nee, als schuinsmarcheerder heb je geen rustig moment meer in je leven.

Wat de situatie gecompliceerder maakte is dat dit deel van mijn verhaal zich afspeelt in de tijd dat wij leefden zonder internet en mobiele telefoon. Het organiseren van schuins-

marcheerderij was vroeger een strak geregisseerde exercitie waarvan ik al moe werd als ik eraan dacht.

Desondanks speelde er enige tijd iemand een bijrol in mijn fantasierijke brein. Ze heette Helena, en de verschillen tussen haar en Karin konden niet groter zijn. Daardoor – of ondanks dat – bood ik weerstand aan haar gespeelde onschuldige verleidingen. Al was het soms best moeilijk.

Helena, achttien jaar, was stagiaire bij Young & Rubicam. Ze paste als een accessoire binnen het bedrijf. Helena was klein van stuk, ze had koperrood springerig haar en ondanks haar redelijk jonge leeftijd grote borsten. Helena was het type ‘beschaafd straat-vechtertje’. Beleefd, maar met een brutaal koppie.

Ze droeg spannende kleding, ook daarmee overschreed ze net geen grenzen. Echt bloedmooi was ze niet. Wel razend aantrekkelijk en speels. Ze wist dat ik getrouwd was met een wereldvrouw, ik schepte graag op over Karin.

Toch maakte Helena werk van mij. Dat deed ze door middel van oogcontact, subtiele aanrakingen, stoute opmerkingen en zogenaamde toevallige tête à tête’s in het printhok. Ik vond haar lief en grappig. Maar hé, ze was pas achttien. Dus gaf ik Helena zo weinig mogelijk sjoege. Het hielp. Ik doorstond haar stageperiode zonder *faux pas*.

Bij het afscheid zoende ik haar op de wang. “Jammer dat ik je niet heb kunnen versieren”, fluisterde zij me geniepig in het oor.

Langzaamaan bouwde Karin aan haar zakelijke succes. Haar onderneming steeg boven zichzelf en de rode cijfers uit, draaide *break even* en maakte vervolgens een kleine winst.

Karin straalde, bloeide, glom en klom omhoog op de sociale ladder.

Ik ook, op mijn manier. Een heel andere ladder, maar wij beiden telden mee in de grotmensenwereld. Ik kleurde allang geen plaatjes meer in bij Young & Rubicam; ik maakte deel uit van de studio. En ik werd weggekaapt door reclamebureau Grey. Daarmee werd mijn leven – én mijn salaris – nog leuker, zonder dat het drastisch veranderde.

Het leven van Karin werd wel anders. Ze werkte keihard aan haar onderneming, legde overal contacten en was soms dagenlang van huis. Onze tijd samen beperkte zich tot soms een avond per week en één of twee weekenden per maand. In die uren met elkaar waren we nog steeds *soulmates*.

Inmiddels hadden we een zeilboot gekocht. Bij het ter water laten brak ik mijn been op drie plaatsen en lag ik negen maanden in het ziekenhuis, alwaar ik moest poepen op een zeiltje omdat er een stang door mijn knie zat zodat mijn been kon hangen.

Enmaal terug in de wereld van de lopende mensen was het alsof ik niet weg was geweest. Het leven ging verder, bij Grey had niemand mijn plaats ingenomen en ik kon weer zeilen. Karin was in die negen maanden zonder mij zelfstandiger geworden. En ook afstandelijker, trouwens. Ik moest weer aan haar wennen, en zij aan mij. Alleen op het water waren Karin en ik volkomen gelijkwaardig aan elkaar. Later zou ze zeggen: “Op de boot hield ik weer van je.”

Karin was op reis geweest. In verband met haar collectie, maar ook toen wist ik er het fijne niet van. De relatie waarmee ze zaken deed heette Harold. Ik kende hem vaag. Een vlot type. Jasje, dasje, pantalon, duur hemd, licht overgewicht.

Op een nazomerse dinsdag verwachtte ik haar thuis, en vroeg in de middag arriveerde ze. Harold was met haar meegekomen. Ik omhelsde mijn vrouw in onze achtertuin, gaf Harold een warme handdruk en ontkurkte een fles witte wijn. De zon scheen, Karin vertelde met hoge stem over haar goede deal en Harold klokte opvallend vlot door.

Na enige tijd vroeg ik Karin hoe laat het eigenlijk was. Ik keek naar haar, zij draaide zich richting Harold, pakte zijn pols en schoof de mouw van zijn overhemd een stukje terug. “Het is drie uur.”

BAM! Die virtuele vuistslag verraste mij. Ik wist op dat moment, “het is drie uur”, dat mijn vrouw intiem was met Harold.

Ondanks de zon werd ik ijskoud. In de eerste plaats voelde ik mij een levensgrote sufkop. Alsof ik meespeelde in een extreem slechte soap. Je weet wel, zo’n episode in een serie waarbij iedereen allang op de hoogte is van het overspel van de vrouw van de sneue ziel, behalve de sneue ziel zelf. Op die dinsdagmiddag in de achtertuin wist de sneue ziel het ook.

Mijn afgrijzen werd kennelijk opgepikt door het duo Karin en Harold, want de gezelligheid was aan gruzelementen.

Toen Harold weg wilde gaan gaf ik hem opnieuw een ferme handdruk en ook nog een joviale klap op zijn schouder. De vijandigheid en mijn opgekropte woede kan hem niet zijn ontgaan; Harold trok wit weg van de pijn.

*En ik luister hoe jouw woorden
Langzaam opgaan in de zinnen
Die me treffen als de bliksem
Met vernietigende kracht
(Marco Borsato)*

Wat volgde was een dagenlang ijzingwekkend scenario waarbij de emoties zich razendsnel en in willekeurige volgorde aandienen. Ik schreeuwde, Karin huilde, ik huilde, Karin krijste, we gaven elkaar de schuld, betuigden woorden van spijt en namen ze even snel weer terug.

Ik duwde haar van mij af, trok haar naar me toe, zij duwde mij weg, liep radeloos achter mij aan het huis door, de trap op, naar de slaapkamer, terug naar beneden en weer naar boven waar we tenslotte uitgeput in elkaars armen in slaap vielen. De volgende dag begon het hele circus opnieuw.

Het werd weekend, we schreeuwden niet meer. Lamgeslagen, apathisch, met dikke huilogen en schorre kelen liepen we door het huis. Dit had achteraf een ommekeer kunnen zijn. Het moment waarop we hadden kunnen besluiten elkaar opnieuw lief te hebben. Het had gekund, we deden het niet.

Op zondagochtend zag ik haar zitten op ons bed. Mooie, sterke Karin leek wel een afkickende verslaafde. Onverzorgd, bleek, mager. Al dagen niet gegeten, al dagen niet gedoucht. Karin was ziek. Van ellende en vermoeidheid, maar ook van verlangen naar die man wiens naam ik niet eens meer kon uitspreken.

Zo wilde ik haar niet zien, daarvoor hield ik teveel van haar. Ik pakte haar bij haar schouders en voelde de botjes tussen mijn vingers. “Liever gelukkig met hem dan ongelukkig met mij”, zei ik haar. Ik hield haar schouders vast en verborg nog éénmaal mijn gezicht in haar haren. Bij het weghalen van mijn handen was ik mij bewust van de symboliek. Los was echt los. “Ga maar”, zei ik. “En maak er wat van.”

Met die woorden eindigde ons tienjarig huwelijk. Karin stond op, propte wat spullen in een weekendtas en liep de voordeur uit. Vanachter het raam keek ik haar na, door een

waas van tranen. Ik heb haar nooit meer gezien.

Ik lichtte familie en vrienden in, vroeg de scheiding aan en verdeelde het geld zo eerlijk mogelijk. Dat klinkt behoorlijk daadkrachtig, maar dat was het niet. Welnee, ik deed maar wat, en hoofdzakelijk deed ik niets.

En ook in deze ellende ontstond er een routine. 's Ochtends bij het wakker worden was er heel kort die zalige Onwetendheid. Drie seconden duurde het, daarna kwam het Grote Gemene Besef. BAM! Ze is bij me weg. Opstaan. Koffie. Naar m'n werk. Koffie. Functioneren. Thuiskomen. Whisky. Borrelnootjes. Whisky. Slapen.

Het gat waarin ik mij bevond leek elke dag dieper. "Als ik de bodem nu maar bereik, dacht ik, dan kan ik vanaf daar weer omhoog". De hele dag door martelde ik mezelf met malende vragen. Steeds dezelfde, samengevat in één woord: waarom.

Breder getrokken zocht ik koortsachtig naar hoe ik het had kunnen voorkomen. Waar ze nu zou zijn? Met wie? Waar ging het fout? En in een groter verband; waarom mensen relaties aangaan, als alles tenslotte vernietigd wordt door de meedogenloze tijd. Ik wist nog niets van het leven. Ik was toen nog onbekend met verlies.

Mijn buurman Maarten zat zo ongeveer in hetzelfde schuitje als ik. Zijn vrouw had hem verlaten. Niet voor een ander, eerder vanwege zichzelf, maar dat maakte het drama niet minder erg.

Mijn eigen ellende projecteerde ik op Maarten. "Kijk hem daar gaan, met die afhangende schouders en die ongeschoren kop." Diep medelijden had ik met ons.

De herfst was inmiddels aangebroken, het huis was 's avonds koud en donker. Dat kwam mij goed uit, zo voelde ik mijn radeloosheid nog sterker. De kou in huis doorstond ik door simpelweg mijn jas aan te houden. De lampen liet ik uit, behalve de televisie was er toch niks om naar te kijken. En eten koken? Voor wie dan? Nee, het leven was voor mij een maandenlange bijna-dood ervaring.

Op weer zo'n avond – in een donkere huiskamer met de TV als enige bron van licht en mijn jas nog steeds aan – moest ik op zoek naar een nieuwe zak borrel-nootjes in de kelderkast. Ik vond een fles wijn uit betere tijden en besloot naar die arme Maarten te gaan. Eenzaamheid en drank moesten beiden tenslotte gedeeld worden, nietwaar?

Op het tuinpad van Maarten vond er een mind blow plaats. Met gepaste verbijstering zag ik Maarten zitten. Hij zat bij het raam, in zijn vertrouwde leunstoel, onder het gedempte licht van de schemerlampen. Mijn klomp brak toen ik zag dat de open haard brandde. Maarten stak zelfs, terwijl ik daar stond op dat tuinpad, een kaars aan. Naast hem zag ik een biertje staan. Gewoon, in een glas. Ik draaide me om, ging naar huis, hing mijn jas op de kapstok, zette de verwarming hoog en stak mijn eigen kaarsen aan.

Ik maakte kennis met een belangrijke natuurwet. Herstel is een kwestie van een fysieke verandering. Het begint met gewoon doen. De rest volgt vanzelf.

Het kan geen toeval zijn dat Karin mij ergens in die week belde. Ze miste mij ontzettend en wilde ons leven samen weer oppakken. "Daar sta ik open voor", zei ik haar, "maar eerst gaan we scheiden. Deze weg zijn we ingeslagen, ik keer niet terug."

Deze houding heb ik nooit losgelaten. Eenmaal gekozen ga ik door. Daarna is er gelegenheid voor nieuwe keuzes.

Kort erna vernam ik dat Harold meer van de alcohol had gehouden dan van Karin. Ze liet overigens niets meer van zich horen. Maar soms ruik ik zomaar ergens Dior.

Ik belde Helena.